

ปาฏิหาริย์ แห่งอ้อมกอด: ค้นพบพื้นที่ปลอดภัย เพื่อเติบโต

The Miracle of the Embrace: A Trail of Truth and Growth

แสงอรุณ พูนพิพัฒนศรี
นักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

พันซ์คุง (Punch Kun) ลูกลิงหิมะญี่ปุ่น (Japanese Macaque) อาศัยอยู่ที่สวนสัตว์เล็ก ๆ เมืองอิจิคาวะ จังหวัดชิบะ ประเทศญี่ปุ่น โด่งดังเป็นไวรัลจากภาพพันซ์คุงลากตุ๊กตาอุรังอุตังสีส้มไปไหนมาไหนด้วยตลอด พันซ์คุงถูกเลี้ยงโดยมนุษย์ตั้งแต่วัยแรกเกิด แม้มีปัญหาสุขภาพทั้งหลังคลอด

สวนสัตว์พยายามให้พันซ์คุงได้ใช้ชีวิตตามธรรมชาติให้เร็วที่สุด เมื่ออายุ 6 เดือน ถูกพาตัวกลับเข้าร่วมฝูงที่ภูเขาสิง (Saruyama) ฝูงลิงปฏิเสธ และฆ่าทำร้าย พันซ์คุงมีตุ๊กตาแม่ส้มเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ส่วนเจ้าหน้าที่สวนสัตว์คอยช่วยป้อนอาหารเสริม และดูแลความปลอดภัยอยู่ห่าง ๆ พันซ์คุงต้องปรับตัวอย่างหนัก และเรียนรู้อย่างมาก

เมื่อเวลาผ่านไป พันซ์คุงค่อย ๆ ปรับตัวได้ มีพัฒนาการดีขึ้น เริ่มเป็นที่ยอมรับของลิงอาวุโส เริ่มมีเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกัน เริ่มลดการพึ่งพาแม่ส้ม เริ่มมีก๊วนลูกลิงจิวตามมาเล่นด้วยทุกอย่าง เหมือนจะ happy ending

จนเหตุการณ์พีคสุดในเดือนสิงหาคม 2569 พันซ์คุงบาดเจ็บ 2 ครั้งในเวลาใกล้กัน ขณะที่กำลังเล่นสนุกอยู่กับลูกลิงตัวอื่น ๆ จู่ ๆ ลิงตัวเมียโตเต็มวัย 3 ตัว พุ่งเข้าโจมตีและรุมสกรัม พันซ์คุงตกใจกลัวสุดขีด เกิดแผลฉีกขาด เลือดออกบริเวณหูขวา อีก 3 วันต่อมา เจ้าหน้าที่พบรอยแผลจากการถูกกัดบริเวณฝ่าเท้าขวา คาดว่าเกิดจากการปะทะกับลิงในฝูงระหว่างช่วงเวลาอาหาร

เหตุการณ์นี้สร้างความกังวลให้แก่ผู้ดูแลและคนรักพันซ์คุงทั่วโลกอย่างมาก สวนสัตว์อิจิคาวะจึงประชุมด่วนในคืนวันที่ 15

สิงหาคม 2569 และตัดสินใจยกระดับการจัดการอย่างเร่งรีบและจริงจัง เพื่อความสงบสุขของลิงในภาพรวม และลดความตึงเครียดในฝูง รวมถึงปกป้องพันซ์คุงทั้งทางร่างกายและจิตใจด้วย วันรุ่งขึ้นสวนสัตว์ออกแถลงการณ์ มีสาระสำคัญ คือแยกกลุ่มลิงก้าวร้าวหลายตัวออกจากภูเขาสิงทันที การเข้าร่วมฝูงจะค่อยเป็นค่อยไป โดยคำนึงถึงความพร้อมของพันซ์คุงเป็นหลัก และปรับปรุงพื้นที่ภูเขาสิง เพื่อพัฒนาความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อม

บททดสอบแห่งความจริง

การถูกปฏิเสธ คุณคาม รุมทำร้ายจากลิงบางกลุ่มในฝูง จนบาดเจ็บ หวาดกลัว หวาดระแวง พักผ่อนไม่เพียงพอ ใช้ชีวิตไม่เป็นสุข ช่างเป็นความโหดร้ายเกินกว่าลูกลิงกำพร้าวัยหนึ่งขวบ (เท่ากับเด็กอายุ 4 ขวบ) จะแบกรับไหว และนี่คือความจริงอันสหัสที่พันซ์คุงต้องเผชิญอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

พันซ์คุงเป็นสัญลักษณ์แห่งความหวังและการไม่ยอมแพ้
Ganbatte Punch ! สู้ชนะพันซ์ (พยายามเข้า !)

เปลี่ยนปมให้เป็นพลัง (Post-Traumatic Growth-PTG)

ทาเคชิ ยาซุนากะ (Takashi Yasunaga) หัวหน้าฝ่ายบริหารสวนสัตว์และสวนพฤกษศาสตร์เมืองอิจิคาวะ เล่าว่าการที่พันซ์คุงถูกแยกตัวตั้งแต่เด็กและเติบโตมาอย่างโดดเดี่ยว ถือเป็นประสบการณ์ที่สร้างความบอบช้ำทางจิตใจ (trauma) แต่พันซ์คุงไม่ได้พัฒนาไปในทางก้าวร้าวหรือซึมเศร้า กลับนำความทุกข์ยากในอดีตมาเป็นแรงผลักดันในการพัฒนาศักยภาพด้านบวก ทำให้

พันซ์คุงมีความแข็งแกร่งทางจิตใจ (resilience) กล่าวหาญ ทว่า ยังคงไว้ซึ่งหัวใจที่อ่อนโยน และเปี่ยมไปด้วยความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (empathy) นับเป็นการเติบโตทั้งดงามและน่าภาคภูมิใจยิ่ง

จากเด็กกำพร้าเปราะบาง สู่ผู้ปกป้องที่เปี่ยมด้วยเมตตา

ตลอดปีที่ผ่านมา พันซ์คุงได้แสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็งจากภายในที่ไม่ยอมจำนนต่อโชคชะตา จากเด็กกำพร้าผู้เปราะบาง เขาก้าวข้ามและเติบโตขึ้นเป็นผู้ปกป้องที่เปี่ยมด้วยความเห็นอกเห็นใจ (empathetic defender)

พันซ์คุงมองเห็นตัวเองในตัวลูกสิงห์อ่อนแอ เขาเข้าใจถึงความรู้สึกที่ถูกทอดทิ้งหรือถูกรังแกว่าเจ็บปวดแค่ไหน พันซ์คุงหยุดยั้งวงจรอุบาทว์ (breaking the cycle) ไม่ส่งต่อความรุนแรง แต่เลือกสร้างบรรยากาศแห่งความปลอดภัยแทน ส่งผลให้พันซ์คุงกลายเป็นพี่ใหญ่ใจดีคอยปกป้องลูกสิงห์เกิดใหม่จากสิงห์ตัวโตกว่าที่ชอบรังแก

My Support: เมื่อพี่พันซ์ขอเป็นคนคอยเซฟ

+ สิงห์เด็กรับรู้ได้ว่าเล่นกับใครแล้วปลอดภัย สิงห์เด็กจึงทั้งแก่งต่างวิ่งเข้ามาหาล้อมพี่พันซ์ บ้างดึง บ้างชีคอ บ้างก๊อบบนตัวพี่ แม้อู่นวายุอยู่บ้าง พี่ผู้อ่อนโยน พร้อมโอบกอดและยอมเล่นกับน้อง ๆ เมื่อพี่พันซ์หลับมางีบ (take a nap) น้อง ๆ มี Energy ล้นเหลือ ตามมาชวนเล่น พี่พันซ์ก็ยอมให้เข้ามาสัมผัสสัมผัสด้วย และแบ่งปันพื้นที่ให้ แม้น้องชนแค่นั้นก็ไม่เคยดุ มีแต่รักและเอ็นดูน้อง

+ หนึ่งวันพันซ์เหตุการณ์ เจ้าตัวจิ้งปิ้งกิ้งไม่ที่โอนเอนไปมา พี่พันซ์เกรงน้องจะตก จึงยื่นมือขึ้นไปพยุงน้องไว้ แล้วค่อย ๆ พา ลงมา อีกเหตุการณ์ ในนาที่ระทึกที่ลูกสิงห์ขึ้นเชือกสูงเกินพิกัด พี่ชายสายชีพพอร์ดกำลังป็นอยู่อีกเส้นพอเห็น รีบกระโดดลงมา เข้าไปเซฟน้องทันที ในที่สุดลงมาได้อย่างปลอดภัย

My Safe Zone: เมื่อพี่พันซ์ขอเป็นที่หลบภัย

+ ลูกสิงห์จิ้งไร้เตี้ยงสา พยายามเข้าหาและใช้ขน (grooming) ลิงตัวโตโดยไม่ดูจังหวะเวลา จึงถูกลิงผู้ใหญ่แยกเข้าขุหรือ ผลัก เพื่อสั่งสอนและจัดระเบียบสังคม พันซ์คุงอยู่ในเหตุการณ์พอดี จึงเข้าไปอยู่ใกล้ ๆ ส่งสายตาเห็นใจอย่างอ่อนโยน เพื่อให้รู้ว่าน้องไม่ได้เผชิญหน้ากับความกลัวเพียงลำพัง “พี่อยู่ตรงนั้นะ พร้อมเป็นที่พึ่งพิง”

+ ขณะที่พันซ์คุงสนุกกับการเล่นป็นปายสายด๊อบเพลิงที่มาใหม่ แล้วกระโดดลงมาโดนน้องสิงห์จิ้งเข้าอย่างจัง น้องตกใจ พันซ์คุงรีบคว้าน้องเข้ามากอดเพื่อปลอบขวัญ แล้วเอามือน้อย ๆ คลำเหมือนตรวจเช็คคว้าน้องเจ็บตรงไหนบ้าง

มิตรภาพที่มองเห็นในนาที่วิกฤติ

เมื่อโมมิอาเกะพี่สาวที่เอ็นดูพันซ์คุง เกิดล้าลึกเพราะมีเศษอาหารติดคอ ขณะที่สิงห์ตัวอื่นในฝูงยังใช้ชีวิตตามปกติ พันซ์คุงเห็นสิ่งผิดปกติ เขาจึงรีบเข้าไปนั่งอยู่ใกล้ ๆ ด้วยความกังวลและเป็นห่วง แม้พันซ์คุงไม่สามารถช่วยแก้ปัญหาให้เธอได้ แต่ไม่นานเศษอาหารก็หลุดออกเอง โชคดีที่โมมิอาเกะปลอดภัยและกลับมาเป็นปกติ เหตุการณ์นี้สะท้อนให้เห็นถึงความใส่ใจและมิตรภาพอันอบอุ่นที่พันซ์คุงมีให้เพื่อนอย่างแท้จริง

“การสนับสนุนทางอารมณ์แบบเงียบๆ (social support) คือการให้กำลังใจที่ไม่จำเป็นต้องพูดเสมอไป แค่การปรากฏตัว และอยู่เคียงข้างอย่างสงบ ก็มีพลังในการปลอบโยน”

จังหวะชีวิตท่ามกลางพายุฝน

เมื่อฝนตกหนักแบบไม่ทันตั้งตัว สิงห์ในฝูงส่งเสียงร้องและต่างวิ่งวนกรูไปยังที่หลบภัย พันซ์คุงพยายามวิ่งเข้าทางประตูแรกด้วย แต่เข้าไม่ได้และถูกเบียดกระเด็นออกมา ครั้นพอเปลี่ยนไปประตูสอง ประชากรลิงก็แน่นขนัดไม่มีที่ว่าง พันซ์คุงมีสติดีมาก ๆ ไม่ตื่นตระหนก เขาเลือกปีนขึ้นไปบนเนินเขาเล็ก ๆ เพื่อรอให้ฝนซา และที่สำคัญเป็นการพาตัวเองออกจากสถานการณ์กดดันชั่วคราว เพื่อลดความตึงเครียดและจำกัดความเสี่ยงจากการปะทะกับสิงห์ตัวอื่น

เมื่อสถานการณ์คลี่คลาย พันซ์คุงกลับลงมาและลองดูอีกครั้ง เขาพบช่องทางและสามารถเข้าไปในพื้นที่ด้านหลังได้อย่างปลอดภัย เหตุการณ์นี้ คือภาพสะท้อนว่าพันซ์คุงกำลังเรียนรู้วิธีใช้

ชีวิตร่วมกับฝูงอย่างเติบโต เขาเรียนรู้จังหวะสังคม (social timing) เมื่อไหร่ควรรอ / เคลื่อนไหว / เริ่มต้นใหม่อีกครั้ง

3 บทเรียนเติบโตก้าวแรกในโลกความจริง

1. ก้าวออกจาก Safe Zone สู่อีกโลกกว้าง (step out and explore)

บทเรียนจากพันธฺ์คฺง : ตึกตาแม่ลั้ม คือโลกท้งโบของพันธฺ์คฺง เป็นเซฟโซนท่ม่ม่ความเส่ียง มม่ความขัดแย้ง และม่ต้องพยายามปรับต้วใด ๆ วันหน่ึงพันธฺ์คฺงต้องเข้าฝูง เรียนรู้วิถีธรรมชาติ และการเข้าสังคม ซ่ึงม่มีความกดดันสูง แต่พันธฺ์คฺงอดทนและสู้มาก มีหลายปัจจัยความสำเร็จ (KSF) ท่สำคัญที่สุด คือพันธฺ์คฺงลดการพึ่งพาแม่ลั้ม ยอมปล่อยมือท่ท่ไหนแบบค่อยเป็นค่อยไป ยอมห่างเซฟโซนของตัวเอง เพื่อก้าวสู่ครอบครัวใหม่ พื้นที่ (ปลอดภัย) ใหม่

สะท้อนมุมมองมนุษย์ : งานเดิมน่าเบื่อ ความสัมพันธ์ Toxic ยอมทน ม่กล้าเปลี่ยนแปลง กลัวโน่นนี่ กอดข้ออ้างคลาสสิก “ย้งม่พร้อม” มนุษย์เราจะแกร่ง มีชีวิตท่ดีขึ้น ค้นพบศักยภาพใหม่ ๆ ท่ต่อเมื่อเรากล้าเปิดพื้นที่ใหม่ เพื่อก้าวโอกาสใหม่ท่มีคุณค่า ช่วงเปลี่ยนผ่านยอมเจออุปสรรค ความอึดอัด (fear zone) การเรียนรู้จะนำพาเราไปสู่ Growth Zone

2. คุณค่าทางจิตวิญญาณไม่ขึ้นอยู่กับชนชั้นหรือต้นทุนชีวิต (spiritual value transcends class and background)

บทเรียนจากพันธฺ์คฺง : ในสังคมลึงหิมะ สถานะทางสังคม และชนชั้นถูกสืบทอดจากแม่ พันธฺ์คฺงม่ม่แม่จึงเริ่มต้นจากจุดท่ต่ำสุด ไร้คนปกป้อง พันธฺ์คฺงกลับเติบโตมาเป็นลึงท่มี Empathy สูงมากอย่างน่าอัศจรรย์ พันธฺ์คฺงเลือกท่จะม่ตอบโต้ด้วยความก้าวร้าว แต่ใช้ความอ่อนโยนเข้าหาฝูง และส่งต่อความเมตตานั่น ด้วยการดูแลลึงตัวเล็ก ๆ ท่ได้กกว่า

สะท้อนมุมมองมนุษย์ : ต้นทุนชีวิตหรือชาติกำเนิดอาจกำหนดความยากง่ายในการใช้ชีวิต แต่ม่ได้กำหนด “เนื้อแท้ของหัวใจ” แม้ในวันที่เราม่มีต้นทุน มม่ใครหนุนหลัง หรือรอบตัวย้งมี คนใจร้าย เราสามารถเลือกท่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ท่มีหัวใจอบอุ่น เปี่ยมด้วย Empathy และม่ยอมจำนนต่อโชคชะตาได้เช่นกัน

3. เยียวยาตนเองผ่านการเป็น “ผู้ให้” (self-healing through giving)

บทเรียนจากพันธฺ์คฺง : ้วยเด็กพันธฺ์คฺงโยหาอ้อมกอดจากผู้อื่น เมื่อเติบโตขึ้น เขากลายเป็น “ผู้ให้” ด้วยการกอดและดูแลปกป้องลูกลึงตัวเล็ก ๆ การตระหนักรู้คุณค่าในตนเองว่าสามารถมอบความอบอุ่นให้ผู้อื่นได้ ช่วยเยียวยาบาดแผลในใจและสร้างความสุข ซ่ึงสะท้อนผ่านแววตาท่มีประกายและเปี่ยมสุข

สะท้อนมุมมองมนุษย์ : การเปลี่ยนความเจ็บปวดมาเป็น “พลังแห่งการให้” เช่น ทำกิจกรรมเพื่อสังคมหรือช่วยเหลือผู้ตกยาก คือการเยียวยาบาดแผลในใจเราได้ดีที่สุด เพราะมันจะเปลี่ยนเราจาก “เหยื่อของโชคชะตา” ให้กลายเป็น “ผู้สร้างคุณค่า” ให้กับโลกใบนี้

ปรากฏการณ์พันธฺ์คฺง

คนทั่วโลกต่างตกหลุมรักและติดตาม “พันธฺ์คฺงลูกลึงหิมะ ญี่ปุ่น” เพราะความน่ารักเอ็นดู และเรื่องราวชีวิตทรงพลังและสะท้อนใจ ท่สร้างความผูกพันทางอารมณ์กับผู้คนได้ลึกซึ้ง รู้สึกเห็นอกเห็นใจ และอยากเอาใจช่วยให้น้องผ่านพ้นวิกฤต

รอบปีเกิดปรากฏการณ์มากมาย + ทูบสถิติผู้เข้าชมสูงสุด + รายได้และเงินบริจาคมียอดสูง + การ์ดอวยพรวันเกิดจำนวนมาก มาจากทั่วโลก + รถไฟสายโฮคุไกเปิดตัวขบวนพิเศษ ธีม “พันธฺ์คฺง” + Japan Post สาขา Kanto ผลิต Stamp Sheet Limited “ลู่เชาณะพันธฺ์” + ชาวโซเชี่ยลทั่วโลกติดตามชีวิตประจำวันของพันธฺ์คฺง

มาร่วมส่งพลังใจให้พันธฺ์คฺงได้เติบโตอย่างมั่นคงในเส้นทางข้างหน้าด้วยกันคะ

ขอบคุณพิเศษ : ภาพแมนดาลา จากหนังสือ “ปลูกดอกไม้ในทะเลทราย”